

TRE ENKLE TING GJØR TAKET GLATT

Har du et tak med profilert panel du er lei av, skal du ikke fortvile. **Du kan sette gipsplater direkte på panelbordene.** Det er både enkelt og fort gjort. Og du får et glatt, hvitt tak.

**Bevar de gamle
panelbordene**

Skrus fast gips-
platene til de opp-
rinnelige sperrene
eller bjelkene.

**Gjør det selv med
en plateheis**

Du unngår tunge
løft og kan bruke
begge hendene når
du skrur

**Gipsplater med
4 sparkelkanter**

Sparkelkanter på kortsidene
gjør penere og sterkere skjøl-
ter, som ikke sprekker.

Det kan umiddelbart virke som en stor jobb å erstatte panelbordene i et tak med gipsplater. Men du kan faktisk hoppe over flere operasjoner. Dermed er det plutselig enklere.

Forutsetningen er bare at det eksisterende paneltaket ikke "henger". Gjør det det, er du nødt til å ta det ned og rette opp lekter eller spikerslag på baksiden. Men er taket rett, så setter du bare gipsplater direkte på bordene, og kan hoppe over nedrivingen av det gamle taket, med oppbygging av lekter og spikerslag.

Smarte plater gjør det enkelt.

Enda enklere blir det å få et godt resultat, hvis du kjøper gipsplater med sparkelkanter på alle fire sider. Normalt er det bare langsiden som er utstyrt med en forsenket kant, som du kan sparkle ut. Men platene vi bruker, har også forsenkede kanter på kortsidene. Det gjør det enklere å sparkle dem.

Før du griper tak i plateheisen, som er enda en smart ting, skal du forsikre deg om at panelbordene sitter godt fast, slik at de kan bære de tunge gipsplatene. Det gjør du ved å skru inn lange skruer gjennom både bordene og sperrene eller bjelkene på baksiden.

Er det en dampsperre i taket, skal den gjennomhulles grundig, før du setter opp en ny. □

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Sparklingen blir både enklere og penere, når du bruker gipsplater med fire spartelkanter.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

3-5 dager for et rom på 20 m². Pluss tørketid.

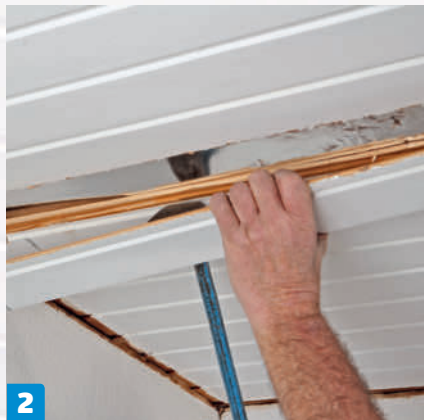

PRIS

Cirka 200 kroner per kvadratmeter.

Forbered taket til gipsplatene

Begynn med å fjerne alle taklister og ting som er skrudd fast i taket av krokar, lamper og annet. **Gipsplatene skal skrus direkte til det gamle taket av panelbord.** Derfor skal bordene skrus godt fast til sperrer/bjelker, slik at det helt sikkert kan bære vekten av gipsplatene. For å kunne lokalisere sperrer/bjelker, kan det bli nødvendig å fjerne et bord i begge ender av rommet. Her er veggen etterisolert innvendig, etter at taket er satt opp, så vi løsner et bord litt unna veggen.

2

Bank et stemjern eller brekkjern opp mellom panelbordene, og bryt ned bordet som er skåret løs. Fjær og not blir ødelagt, men det gjør ingenting. Nå kan du se en eventuell dampsperre.

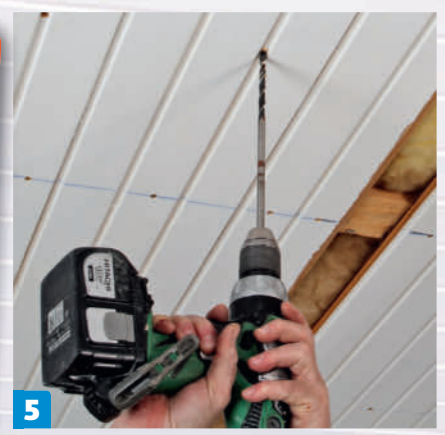
3

Marker plasseringen av sperrer eller bjelker midt på dem. Fjern også et bord i den andre enden av taket, og merk opp der. Lag en strek mellom de to merkene. Gjenta ved hver sperre/bjelke.

4

Vi skruer 5 x 60 mm skruer i streken, gjennom panelbordene og opp i sperren. Du kan nøye deg med å skru hvert annet bord. Da sitter bordene godt fast, og kan danne solid underlag for gipsplatene.

5

En eksisterende dampsperre skal perforeres godt, før en ny settes opp. Bor 10 mm hull med 10 cm mellomrom midt mellom sperrene. Et langt bor gjør denne prosessen mye enklere.

Når veggen er malt flere ganger, risikerer du å rive av tapetet, så skjær gjennom overgangen.

1

Fjern taklistene, uten å skade tapetet. Bruk et brekkjern til oppgaven. Fjern samtidig dykkertene fra listen, hvis den skal brukes om igjen.

TETTHET OG UTETTHET MED DAMSPERRE

En dampsperre er – som hovedregel – en god idé. Men **to dampsperrer er ikke dobbelt så bra!**

Jobber du med et tak som støter opp mot et uoppvarmet loftsrom, vil du nesten alltid møte på en dampsperre, enten i form av en plastfolie, eller i en litt eldre papir/folie-utgave.

Har dampspennen sittet der i noen år, kan du regne med at den ikke er tett nok i forhold til de kravene vi stiller i dag. Derfor bør du sette opp en ny.

Men – og dette er VIKTIG – det skal ikke sitte to dampsperrer i taket. Slipper det inn fukt mellom de to lagene, råtner bord eller annet organisk materiale mellom lagene opp. Derfor skal den gamle dampspennen perforeres grundig, før du kan sette opp en ny.

Det er vanskelig med sikkerhet å si hvor gjennomhullet den bør være, men 10 mm hull med 10 cm mellomrom burde gjøre dampspennen tilstrekkelig utett.

Sparkle skjøter og tett igjen kantene

Nå er den grove delen av jobben gjort, og du kan sette i gang med finpusningen av gipstaket: fugging rundt i kanten, grunning, montering av armeringsteip, sparkling og sliping.

De fire sparkellkantene gjør det enkelt å få et pent resultat.

Hvis du grunner gipsplatene med forankringsgrunner før du sparkler, er det mye enklere å sparkle, fordi platene ikke "reiser seg". Ved å grunne først, får du en jevnere overflate og et penere sluttresultat.

Sett opp dampspennen

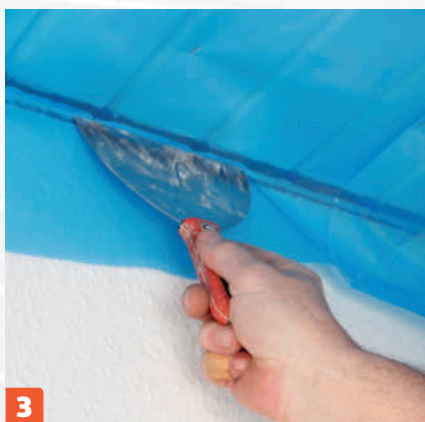
1

Klipp ut en dampsperrelenge, 20 cm bredere enn rommet. Brett ut lengden, og stift den fast i to hjørner, så den henger ca. 10 cm ned på veggen. Stram ut i midten, og sett den fast med stifter.

2

Legg folielim i hjørnet mellom vegg og tak. Først har du strammet ut hjørnene, slik at hele folien er stram, og stiftet fast dampspennen til taket. Hold en avstand fra stiftene til veggen på cirka 10 cm.

3

Løsne det bøyde stykket, og trykk det fast i folielimet. Trykk nedenfra og opp med en sparkel. Da presses ikke folielimet ned på veggen.

4

Sett dampsperreteip på skjøter og stifter. Lengdene skal settes opp med en overlapp på minst 15 cm. Tett også igjen alle hull etter stifter og eventuelle smårifter.

1

Skjær av dampspennen ved veggen med en skarp hobbykniv når alle gipsplater er satt opp. Trekk i dampspennen mens du skjærer den med et skrått snitt. Det skal ikke stikke ned dampsperre på veggen.

2

Tett spreken hele veien langs veggen med akrylfugemasse. Vær nøye med å presse den godt opp i spreken. Fordelen ved å velge fugemasse, er at den ikke sprekker, i motsetning til sparkelmasse.

Sett opp gipsplatene i taket

Fordi vegger sjelden er helt rette, er det smart å begynne med den andre rekken med plater først. Da kan den første rekken med gipsplater kappes til nøyaktig mot veggen. Gipsplatene monteres på tvers av panelbordene.

Mål opp hvor mange plater du trenger for å dekke taket i hver retning. Husk å trekke fra sparkelkantene mot veggene. De skal nemlig fjernes.

En gipsplateheis er et uunnværlig verktøy til å holde platene mens du skrur dem fast. Den kan leies.

Kortsidene forsterkes med båndstål for å hindre sprekking. Det 8 cm brede stålbåndet dyttes halvveis inn under endekanten, og skrur fast med gipsskruene.

Spenn en snor ut fra veggen. Den viser bredden på den første gipsplaten. Målet skal passe rommets bredde, men må maks. være 80 cm. Dermed kan du fjerne sparkelkanten på første platerække mot veggen.

Ta målene til gipsplatene i første rekke helt nøyaktig fra kanten av den andre rekken gipsplater. Skjøtene på kortsidene skal forskyves minst 50 cm fra rekke til rekke.

Gjør det selv med en plateheis

Kjør gipsplateheisen i bunn, slik at det blir enkelt å legge på platen. Heis platen opp mot taket. Flytt heisen til gipsplaten støter mot snoren og holder en avstand til endevæggen på 5-8 mm.

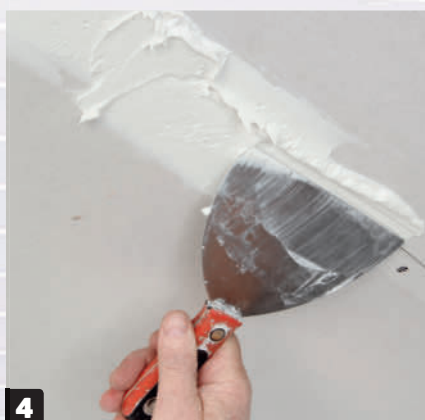

Start neste rekke med biten du skar av siste plate i annen rekke. Men du skal ha en forskyvning på minst 50 cm mellom skjøtene. Ellers må du begynne med en ny plate

Gipsplater med 4 sparkelkanter

Sett armeringsteip over skjøtene. Begynn med kortsidene, der sparkelforsenkningen er dypest. Deretter teiper du langsiden. Du kan fint la teipen i de to skjøtene overlappe hverandre.

Press rikelig med sparkelmasse i skjøtene, cirka en halv meter om gangen. Skrap av overskytende masse med en bred sparkel. La tørke, og gjenta til skjøtene er fylt opp. Slip skjøtene jevne til slutt.

MATERIALER

- 13 mm gipsplater (med sparkelkanter på fire sider)
- 35 mm gipsskruer til tre
- Gipssparkelmasse
- Armeringsteip
- 0,2 mm dampsperrrefolie
- Folielim
- Dampsperrreteip
- Akrylfugemasse
- Plastmaling
- 5 x 60 mm skruer
- Båndstål

SPESIALVERKTØY

- Gipsplateheis (leies)
- Evt. gipsskrumaskin